הכי קאמר דבר הבא ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה לא תיכול ת"ל גמל טמא הוא הוא טמא ואין טמא הנולד מן הטהור טמא אלא טהור רבי שמעון אומר גמל גמל שני פעמים אחד גמל הנולד מן הגמלה ואחד גמל הנולד מן הפרה ורבנן האי גמל גמל מאי עבדי ליה חד לאסור עצמו וחד לאסור חלבו ור' שמעון לאסור חלבו מנא ליה נפקא ליה מאת הגמל ורבנן אתים לא דרשי כדתניא שמעון העמסוני היה דורש כל את ואת שבתורה כיון שהגיע לאת ה' אלהיך תירא פירש אמרו לו תלמידיו ר' כל אתין שדרשת מה תהא עליהם אמר להם כשם שקבלתי שכר על הדרישה כך אני מקבל שכר על הפרישה עד שבא רבי עקיבא ולימד את ה' אלהיך תירא לרבות תלמידי חכמים אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי אלא מעתה טעמא דרבנן מגמל גמל ור' שמעון מאת הגמל הא לאו הכי הוה אמינא חלב דבהמה טמאה שרי מאי שנא מהא דתניא הטמאים לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן איצטריך סלקא דעתך אמינא הואיל דבהמה טהורה נמי חידוש הוא דאמר מר דם נעכר ונעשה חלב וכיון דחידוש הוא בבהמה טמאה נמי לישתרי קמ"ל הניחא למאן דאמר דם נעכר ונעשה חלב אלא למאן דאמר איבריה מתפרקין הימנה ואין נפשה חוזרת עליה עד עשרים וארבעה חדש מאי איכא למימר איצטריך סד"א הואיל וליכא מידי דאתי מחי ושרייה רחמנא והאי חלב כי אבר מן החי הוא ושרי והילכך אפי' בבהמה טמאה לישתרי קמ"ל וחלב דבהמה טהורה מנלן דשרי אילימא מדאסר רחמנא בשר בחלב הא לחודיה שרי ואימא חלב לחודיה אסור באכילה ומותר בהנאה בשר בחלב בהנאה נמי אסור ולר"ש דשרי בהנאה משכחת לה למילקי על בישוליה אלא מדגלי רחמנא דבפסולי המוקדשין תזבח ולא גיזה בשר ולא חלב הא דחולין שרי ואימא דחולין אסור באכילה ושרי בהנאה דקדשים בהנאה נמי אסור אלא מדכתיב ודי חלב עזים ללחמך ללחם ביתך וחיים לנערותך ודילמא לסחורה אלא מדכתיב ואת עשרת חריצי החלב ודלמא לסחורה אטו דרכה של מלחמה לסחורה ואיבעית אימא מהכא ארץ זבת חלב ודבש ואי לא דשרי משתבח לן קרא במידי דלא חזי ואב"א מהכא לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב אלא מעתה שפן שפן ארנבת ארנבת חזיר חזיר להני הוא דאתו אלא לכדתניא למה נשנו בבהמה מפני השסועה ובעופות מפני הראה גמל נמי להכי הוא דאתא כל היכא דאיכא למידרש דרשינן ת"ר רחל שילדה מין עז ועז שילדה מין רחל פטורה מן הבכורה ואם יש בו מקצת סימנים חייבת ר' שמעון אומר עד שיהא ראשו ורובו דומה לאמו איבעיא להו לאכילה מי בעי ר"ש ראשו ורובו או לא לענין בכורה כתיב אך בכור שור עד שיהא הוא שור ובכורו שור אבל לאכילה גמל הוא דאמר רחמנא דאסיר הא אישתני

שמע

דבר הבא ממעלי גרה. כגון האי טמא שנולד מן הטהורה: **גמל טמא הוא.** וקתם גמלים נולדים מן הגמלה וכתב הוא דמשמע שהוא טמא ואין אחר שהוא גמל טמא וכגון שנולד מן הפרה: **גמל גמל.** אחד בתורת כהנים ואחד במשנה תורה: **לאסור חלבה.** של גמלה: **את הגמל.** משמע את הטפל לגמל והיינו חלבו: **פירש.** מכל דרשות שדרש דכל אתין באין לרבות וזה אין מה לרבות בו: **הטמאים.** אלה הטמאים לכם בכל השרץ ה"א יתירא: **לאסור צירן.** שומן הדג: **קיפה.** ריסוקי בשר וקפלוטות שבשולי קדירה: **דאמר מר.** במסכת נדה (דף ט.) דם נדות נעכר מחמת הלידה ונעשה חלב הלכך חידוש הוא דמעיקרא הוה דם והאוכלו בכרת והשתא מישתרי: **אבריה מתפרקין.** מחמת הלידה: **ואין נפשה.** אין דמה חוזר עליה עד עשרים וארבעה חדש ולפיכך מניקה אינה רואה דם נדה ולאו משום דדם נעשה חלב. והשתא כיון דלאו מחמת דם קאתי לאו חידוש הוא: **ולר"ש נמי דשרי בהנאה.** לקמן בפירקין (דף י.) ר"ש אומר כו' משכחת לה דאיצטריך למיכתב בשר בחלב ואע"ג דחלב גרידא אסור נמי איצטריך למיכתב ביה ללקות על בישולו: **תזבח.** רק בכל אות נפשך תזבח ואכלת בשר. בפסולי המוקדשין לאחר פדיונן הכתוב מדבר: **חריצי.** גבינים וקא"ל ישי לדוד שיוליכם במלחמה לשר האלף: **יין וחלב.** וכתיב לעיל מיניה לכו שברו ואכלו: **אלא מעתה.** בין לרבנן בין לר' שמעון דדרשי לעיל גמל גמל שפן מאי דריש ביה: **למה נשנו בבהמה.** טמאים וטהורים: **מפני השסועה.** בריה שיש לה שני גבין ושני שדראות ולא נאמר בתורת כהנים: **לאכילה.** כגון פרה שילדה מין סוס דקאסר רבי שמעון כדקתני גמל גמל שני פעמים: **מי בעי רבי שמעון.** דלא מישתרי באכילה במקצת סימנין עד שיהא ראשו ורובו דומה לאמו או לא: אישתני

הטמאים לאסור צירן ורוטבן. אי מהטמאים דריש קשה דבהעור והרוטב (חולין קכב:) מוקמינן ליה לעורו כבשרו ובת"כ לא דריש ליה גבי שרצים אלא גבי בהמה טמאה דכתי' טמאים הם לכם ומיהו ע"כ מהטמאים דשרצים דריש כדמוכח פ' העור והרוטב (שם קכ. ושם) בשמעתין דהמחה חלב וגמעו דמייתי על הן דרשא דהטמאים ופריך לכתוב רחמנא בשרצים וליתו הנך וליגמרו מיניה משמע דמינה דריש ונ"ל דמה"א יתירא דהטמאה דריש עורות שלהם כבשרם שלהן תדע דגבי בהמה דכתב טמא ולא כתב הטמא דריש בת"כ לאסור צירן ורוטבן ומיהו אכתי דריש מן הטמאים פרק העור והרוטב (שם קטו:) לאסור בילת השרץ ולשם פ"ה ה' יתירא נדרשת לאסור צירו ורוטבו ולעורו כבשרו ולבילת השרץ:

לאסור צירן ורוטבן. משמע הכא דציר דאורייתא מדפריך מינה מאי שנא חלב מציר ש"מ דרשה גמורה היא ובפרק העור והרוטב (שם קכ.) נמי אמר גריכי וקשה דבפרק אין מעמידין (ע"ז מ.) גבי דג טמא מפליג בין מטגל צירו לגופו ובפרק גיד הנשה (חולין נט:) א"ר יהודה ציר דגים רביעית בסאתים ופריך והא א"ר יהודה מין במינו לא בטיל שאני ציר דזיעה בעלמא הוא משמע שהוא מדרבנן וי"ל ציר דגים דרבנן ציר שרצים דאורייתא ואע"ג דבתורת כהנים נמי דרשי' שקץ הוא לכם גבי דגים אסמכתא בעלמא הוא וא"ת בפרק כל הבשר (חולין קיב:) גבי רב מרי דאתלא בשר שחוטה בהדי טריפה ואסר ליה רבא מהטמאים ופריך ליה מדג טהור שמלחו עם דג טמא היכי פריך מדג לבשר וי"ל דקים ליה דאסור ציר מדרבנן וכמס' תרומות (פ"י מ"ח) נמי תנן וכפ' גיד הנשה (חולין נט:) מייתי לה דג טמא צירו אסור ש"מ הא דשרינן לה משום דלא בלעו ומה שכתוב בספרים ש"מ ציר מותר לא גרס ליה וקצת תימה כיון דצריך קרא בשרץ ובבהמה טמאה ודגים דליכא קרא לא אסר מדאורייתא היכי מייתי רבא ראיה התם מהטמאים לאסור ציר טריפה:

רוטב וקיפה שלהן. וא"ת תיפוק לי' ממשרת ליתן טעם כעיקר מכאן אתה דן לכל איסורין שבתורה פסחים (ד' מד.) וי"ל עיקר קרא לצירן ואורחא דהש"ס נקט והתעלמת פעמים שאתה מתעלם ועיקר קרא לזקן ואינו לפי כבודו (ב"מ ד' ל. ברכות ד' יט:) ובפ"ק דחגיגה (דף ד.) נמי אמר רגלים פרט לבעלי קבין ואמר פרט לחגר וסומא ולא עיקר קרא לבעלי קבין דמפעמים דריש ליה התם ומיהו כאן אין צריך לומר כך דאיצטריך לרוטב וקיפה לאשמועי' דהוי כממש אם המחה השרץ דהוי כשתיה ואינו בכלל אכילה ואכילה כתיב בהון קמ"ל בכלל אכילתו והתם (חולין קכ.) מייתי לה גבי המחה חלב חמץ ונבלת עוף טהור וגמעו מיהו קשה דמשמע הכא דאיצטריך לציר לאשמועינן דחשיב כגוף השרץ דפריך מינה אחלב דיתסר כמו ציר ונ"ל דשקולים הן ומיהו מציר לחודיה לא הוה שמעינן דליהוי שתיה כאכילה דהוה מצי לאוקמא כשהקפהו ואכלו:

קיפה שלהן. כפ' העור והרוטב (חולין קכ.) אמר מאי קיפה פרמא ופריך הוא עצמו לטמא טומאת אוכלים אלא מאי קיפה תבלין אבל הכא יכול לקרות בין פרמא בין תבלין דלא אתא לאשמועינן אלא שתיהן כאכילה וכן משמע בפ"ה שפירש רסוקי בשר וקפלוט שבשולי קדירה:

א מיי' פ"א מהל' מאכלות אסורות הל' ה טוש"ע י"ד סי' עט סעי' כ:

ב ב מיי' שם הל' לד טוש"ע י"ד סימן פ סעיף ג ופי' פא סעיף א:

[illegible]

תורה אור השלם

[illegible]

הגהות הב"ח

[illegible]

גליון הש"ס

[illegible]

מוסף רש"י

[illegible]

רבינו גרשום

[illegible]

שיטה מקובצת

[illegible]

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com